آنچه والدین باید درباره تیغه‌های شمشیربازی بدانند

ترجمه: عباسعلی فاریابی

۱۴۰۵/۸/۲۶

والدین همیشه در مورد تیغه های شمشیربازی سوال های زیادی می پرسند. اینکه فرزند من به کدام تیغه نیاز دارد؟ کدام را بخرم و از کجا بخرم؟ البته این موضوع برای شمشیربازان و مربیان ساده به نظر می رسد، اما ما اغلب فراموش می کنیم که برای یک فرد تازه وارد به این ورزش این مسئله چقدر می تواند گیج کننده باشد.

در کلیهٔ کاتالوگ های تجهیزات شمشیربازی موجود از این چند کلمه استفاده می شود، FIE، maraging، stiff، BF، اما متاسفانه هیچ کس معنی آنها را توضیح نمی دهد.

بنابراین در این مقاله، سعی می‌کنم این اصطلاحات پایه را توضیح دهم تا وقتی تصمیم گرفتید تیغه‌ای را بخرید، متوجه شوید آنها در عمل چه معنایی دارند.

حال بیایید با رایج‌ترین سوءتفاهم شروع کنیم. بسیاری از والدین به من می‌گویند که خواهان یک تیغهٔ FIE هستند. برخی حتی فراتر می‌روند و می‌گویند تیغه‌ای می‌خواهند که توسط FIE ساخته شده باشد.

عبارت FIE مخفف «فدراسیون بین‌المللی شمشیربازی» (به زبان فرانسه می شود: Fédération Internationale d’Escrime) است که نهاد حاکم بر این ورزش محسوب می‌شود. FIE به تولید تیغه یا هیچ‌گونه تجهیزات دیگری نمی‌پردازد؛ بلکه وظیفه آن تدوین قوانین و استانداردهای تجهیزات، و تأیید تجهیزاتی است که با این استانداردها مطابقت دارند.

بنابراین، "تیغهٔ FIE" به تیغه‌ای گفته می‌شود که توسط یک تولیدکنندهٔ تأییدشده ساخته شده باشد، و استاندارد FIE را گذرانده و دارای نشان FIE است.

اولین نوع تیغه، **تیغهٔ معمولی** است که از فولاد کربن معمولی ساخته شده است. تیغه های معمولی برای تمرین مناسب هستند و در مسابقات داخلی مجاز هستند. من مطمئن نیستم که کدام کشورها اجازهٔ حضور در مسابقات محلی خود را با تیغهٔ معمولی می دهند، بنابراین اگر تصمیم دارید در خارج از کشور بازی کنید، این مورد را به خوبی بررسی کنید. این تیغه ها ارزان ترین تیغه ها هستند، و شمشیربازان

جوان دقیقاً به همین تیغه ها نیاز دارند. من قبلاً یک مقالهٔ جداگانه داشتم با این عنوان که آیا شمشیربازان جوانان اصلاً به تیغه FIE نیاز دارند یا خیر، و پاسخ من در آن مقاله این بود که در بیشتر موارد آنها نیازی ندارند.

نوع دوم، **تیغهٔ ماراجینگ** است که گواهینامه FIE ندارد. فولاد ماراجینگ آلیاژ خاصی است که از صنعت هوانوردی به شمشیربازی آمده است. این نام از "martensite aging" گرفته شده است، که عملیات حرارتی مورد استفاده برای سخت شدن فولاد می باشد. این فولاد حاوی مقدار زیادی نیکل، حدود ۱۸ درصد، و تقریباً بدون کربن است. این ترکیب، یک ویژگی نادری به فولاد می‌دهد که در برابر خم شدن و از شکل افتادن مقاومت می‌کند و در عین حال می‌تواند ضربات پی در پی را بدون شکستن تحمل کند.

برای یک شمشیرباز، آنچه اهمیت دارد سرنوشتی است که به مرور زمان برای تیغه رقم می‌خورد. در اثر برخوردها و ضربه‌ها، ترک‌های ریزی در ملکول های هر تیغه‌ای پدید می‌آید و در نهایت می شکند، البته نباید فراموش کنیم که سرانجام هر تیغه شکستن است. در تیغه‌های «ماراژینگ» (maraging)، این ترک‌ها بسیار کندتر گسترش پیدا می کنند. و وقتی که تیغه می‌شکند، معمولاً به صورت صاف می‌شکند، و به قطعه‌ای تیز و دندانه‌دار، مانند تیغه های معمولی، تبدیل نمی شود.

کیفیت این تیغه ها تقریباً مشابه نوع بعدی است. در برخی موارد آنها تیغه هایی هستند که از فرایند طولانی گواهی FIE گذشته اند. و در موارد دیگر سازنده این کار را نکرده، و شاید هرگز نخواهد کرد، اما فولاد آن همچنان با کیفیت است. و مانند تیغه های معمولی می توان از آنها در تمرینات و مسابقات داخلی استفاده کرد. البته قیمت آنها بیشتر از تیغه های معمولی و کمتر از تیغه های FIE است.

نوع سوم **تیغهٔ ماراجینگ دارای گواهی FIE است**. در مسابقات بین المللی در هر سطحی که باشد تنها این تیغه ها مجاز هستند: جام جهانی، جایزه بزرگ، مسابقات قاره ای، قهرمانی جهان و بازی های المپیک. آنها از فولاد ماراجینگ توسط سازندگانی ساخته شده اند که FIE آنها را تایید کرده است و هر کدام دارای علامتی هستند که در کنترل اسلحهٔ قبل از مسابقه بررسی می شود. البته آنها گران ترین تیغه ها هستند.

از آن جایی که شمشیربازی یک ورزش کاملاً خاص است، بنابراین تولید کنندگان زیادی این نوع تیغه را عرضه می کنند.

معروف ترین تولید کنندهٔ این نوع تیغه، که استاندارد طلایی شمشیربازی را دارا می باشد، **کارخانه BF در فرانسه** است. BF مخفف Blaise Frères، یعنی **برادران بلیز** است. فعالیت این شرکت به سال ۱۸۸۵ باز می گردد، اگرچه در آن زمان آنها سازندهٔ ابزارهای

کشاورزی بودند، اما در دهۀ ۱۹۶۰ به تولید تیغه های شمشیربازی روی آوردند و هنوز هم طرز ساخت خود را، دقیقا مانند "راز ساخت کوکاکولا" مخفی نگه داشته اند. حتی امروزه بازدیدکنندگان اجازۀ ورود به بخش هایی از کارخانۀ آنها را ندارند.

شرکت BF برای فروشندگان بسیاری تیغه تولید می‌کند؛ این فروشندگان نام خود را بر روی تیغه‌ها، در کنار لوگوی BF، حک می‌کنند. به همین دلیل است که می توانید نام‌هایی مانند BF Allstar، BF Uhlmann، BF Absolute و موارد مشابه را در بازار می‌بینید. در واقع همۀ آن‌ها از یک کارخانه و با یک فرآیند تولید می‌شوند و کاملاً یکسان هستند، و تنها در برچسب باهم متفاوت هستند. طبق اعلام خودِ شرکت BF، **بیش از ۹۰ درصد تیغه‌های موجود در جهان در کارخانه آن‌ها تولید می‌شوند**.

اما BF تنها گزینه نیست. شرکت‌های STM و UNIC در اوکراین، Leon Paul در بریتانیا، Franchini در ایتالیا (شاید بتوان گفت که تیغه های تولیدی آنها گران‌ترین هستند)، Absolute در ایالات متحده (با کارخانه‌های چینی)، و همچنین Vnity و LM در روسیه از جمله تولیدکنندگان مطرح این نوع تیغه هستند؛ ضمن اینکه چند شرکت دیگر نیز در تلاش‌اند تا به این بازار راه یابند.

وقتی به یک تیغه فکر می کنید، اولین چیزی که باید به آن توجه کنید این است که آن **چقدر دوام می آورد**. تیغه ها با هر بتمان و هر ضربه صدمۀ زیادی می بینند، و به تدریج به سرانجام نهایی آن که شکستن است، نزدیک و نزدیک تر می شود. در تجربه برای من ثابت شده است که یک تیغۀ FIE سه تا چهار برابر بیشتر از یک تیغۀ معمولی با استفاده مشابه عمر می کند. بنابراین تفاوت قیمت کمتر از آن چیزی است که در کاتالوگ قیمت به نظر می رسد، حداقل برای شمشیربازی که زیاد تمرین می کند و مسابقه می دهد.

سپس باید توجه کنید که **تیغه چقدر می تواند شکل خود را حفظ کند**. در هر مسابقه و تقریباً در هر بازی (قطعاً در هر بازی ۱۵ ضربه ای)، شمشیربازانی را خواهید دید که تیغۀ خود را به کرات صاف می کنند. تیغه ها بر اثر ضربه خم می شوند. بنابراین یک تیغۀ خوب تا حد امکان شکل خود را حفظ می کند و پس از خم شدن خود به خود به حالت اولیۀ خود باز می گردد. و وقتی اینطور نباشد، این کار با صاف کردن انجام می شود.

ضمن اینکه واکنش‌پذیری آن بسیار مهم است. اگر تا به حال شمشیربازی را با حرکت آهسته (سلوموشن) تماشا کرده باشید، حتماً دیده‌اید که یک تیغه در طول یک حرکت چقدر تکان می‌خورد. گاهی اوقات به شکل اسپاگتی به نظر می‌رسد و این قیاس دور از حقیقت نیست. تیغه که یک میلۀ نازک به طول ۹۰ سانتی‌متری است وقتی با سرعت بالا حرکت می‌کند مانند هر شیء دیگری در حرکت خم می‌شود. اما

از آن جایی که در شمشیربازی دقت حرف اول را می زند، یک تیغهٔ خوب باید به طور قابل اعتماد و قابل پیش‌بینی به آنچه شمشیرباز نیاز دارد پاسخ دهد، بنابراین نوک آن می بایست در جایی فرود آید که دست آن را می فرستد.

تیغه‌ها از نظر سختی نیز متفاوت هستند. من این تمایز را فقط در تیغه‌های ماراجینگ و FIE دیده‌ام، نه در تیغه‌های معمولی. تولیدکنندگان معمولاً سه شناسهٔ سختی ارائه می‌دهند و برچسب هر کدام از آنها کمی متفاوت تر است، بنابراین برچسب تیغه را خوب بخوانید یا اطلاعات آن را از فروشنده بپرسید.

تیغه‌های سفت (خمش ناپذیر) بازخورد فوری می‌دهند و پس از بتمان به سرعت شکل خود را بازیابی می‌کنند. شمشیربازانی که به کنترل دقیق پوینت تکیه می‌کنند، این نوع را ترجیح می‌دهند، و بیشتر بازیکنان سطح بالای اپه از این نوع استفاده می‌کنند. به خاطر داشته باشید که تیغه‌های سفت هر تولیدکننده، سنگین‌ترین هستند.

تیغه‌های متوسط به عنوان تیغه‌های همه‌کاره عرضه می‌شوند، که تعادلی بین پایداری نوک و قدرت کافی برای ضربه‌های زاویه‌دار (شلاقی) ایجاد می‌کنند. اما بسیاری از شمشیربازان سطح بالا، به ویژه شمشیربازان مسن، این تیغه‌ها را بیش از حد نرم می‌دانند. آنها در حرکت مانند اسپاگتی واقعی خم می‌شوند و اکثر رقبای قوی از نظر فیزیکی از آنها استفاده نمی‌کنند زیرا خم شدن و تکان خوردن آنها بسیار قابل توجه است.

در تئوری، تیغه‌های نرم برای شمشیربازانی ساخته می‌شوند که از ضربه های شلاقی (زاویه دار) استفاده می‌کنند، جایی که تیغه برای ضربه زدن به مچ حریف باید بصورت شلاق فرود آید. اما در واقع برای زدن این نوع ضربه ها به تیغهٔ نرم نیاز ندارید، بلکه به یک تکنیک درست احتیاج دارید. در اپه، حداقل، شمشیربازها از این نوع تیغه استفاده نمی کنند. مطمئن نیستم که تا به حال یک تیغهٔ اپه با سختی S را در غرفه های فروش دیده باشم. جایی که استفاده از آنها منطقی به نظر می رسد شمشیربازان نونهال است که با تیغه های شماره ۵ بازی می کنند، که هنوز برای تیغه های سفت تر و سنگین تر به اندازهٔ کافی قوی نیستند.

توصیهٔ آخر: هر نوع تیغه ای که انتخاب می‌کنید، توجه داشته باشید که شمشیرهایتان را یک‌دست کنید. تمام شمشیرهای داخل ساکتان باید تا حد امکان شبیه به یکدیگر باشند. تا وقتی در میانهٔ یک مبارزه یکی از آن‌ها بشکند، دست شما نیاز به عادت کردن به سلاح بعدی نداشته باشد.

Igor Chirashnya